

Anularea pct. 1 din Decizia nr. 15/2008 a Președintelui Secției de control financiar ulterior - Curtea de Conturi. Raportul de control. Obligația C.S.M. de a cuantifica drepturile reale ale reclamantilor

Prin cererea de chemare în judecată, înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal la data de 25.07.2008, reclamantul Consiliul Superior al Magistraturii (C.S.M.) a solicitat anularea pct.1 din Decizia nr. 15 din 14.07.2008 a Curții de Conturi.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că, prin dispoziția de la pct.1 din decizia contestată, pârâta Curtea de Conturi a stabilit obligația ce-i incumbă reclamantului de a cuantifica drepturile reale acordate persoanelor (angajați ai instituției) prin sentințele judecătorești care au făcut obiectul neregulilor consemnate în raportul de control la cap. A și a obligațiilor aferente către bugetele publice, precum și luarea măsurilor privind recuperarea și virarea către aceste bugete atât a sumelor plătite nelegal persoanelor respective, cât și a contribuțiilor datorate, după caz.

Reclamantul a susținut că, deși echipa de control a Curții de Conturi a contestat numai modul de calcul și înregistrare a drepturilor cuvenite personalului instituției stabilite prin hotărâri judecătorești, contestând capitolul bugetar la care au fost încadrate drepturile bănești ale acestor persoane, ignoră faptul că prin hotărârile judecătorești aceste drepturi au fost acordate cu titlu de despăgubiri, conform art. 269 alin.1 și 2 din Codul muncii.

Totodată, se susține că despăgubirile acordate prin hotărârile judecătorești nu sunt venituri din salarii în sensul dispozițiilor art. 55 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și, pe cale de consecință, acestea nu sunt cuprinse în sfera obligației prevăzute de dispozițiile art. 257 – 258 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.

Reclamantul arată că, în cursul anului 2007, a achitat în baza unor hotărâri judecătorești drepturi bănești în sumă de 2.238.941 lei, din care drepturi de personal în sumă de 1.120.369 lei și despăgubiri în sumă de 1.118.572 lei, drepturile respective fiind încadrate fie în categoria despăgubirilor, fie în categoria drepturilor de personal conform hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele de judecată.

Se arată că, în cazul în care drepturile bănești acordate au fost încadrate juridic în categoria drepturilor de personal, pentru aceste drepturi au fost calculate, reținute și virate contribuțiile angajatului la bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor sociale de sănătate, precum și viramentele instituțiilor, iar plățile și cheltuielile instituției au fost efectuate de la Titlul I – „Cheltuieli de personal”, articolul bugetar – „Alte drepturi salariale în bani”. În cazul în care drepturile bănești au fost încadrate de instanță în categoria despăgubirilor,

plățile și cheltuielile aferente au fost efectuate de la Titlul II – „Cheltuieli cu bunuri și servicii”, articolul bugetar – „Executarea silită, creanțe bugetare”.

Reclamantul susține că încadrarea bugetară a creanțelor s-a făcut conform naturii obligației, astfel cum aceasta a fost stabilită de instanțele judecătorești, astfel că natura drepturilor acordate prin cele 9 hotărâri judecătorești analizate de echipa de control, nu poate fi pusă în discuție nici de debitor și nici de o altă autoritate.

În ceea ce privește calculul despăgubirilor convenite magistraților ca urmare a neacordării sporului pentru vechime în muncă, acesta a cuprins perioade anterioare datei de 11.03.2007, dată la care a fost adoptată Legea nr. 45/2007, de aprobare a O.U.G. nr. 27/2006, prin care a fost reintrodus expres în lege acest spor.

Se mai arată că, în ceea ce privește actualizarea sumelor stabilite prin hotărârile judecătorești analizate, creditorii au apelat la serviciile executorului judecătoresc pentru două categorii de expertize, respectiv expertize efectuate în baza înscrisurilor din carnetele de muncă și expertize efectuate pe baza adevărințelor eliberate de C.S.M.

În concluzie, reclamantul susține că faptul de a nu calcula și de a nu încasa, în cazul drepturilor încadrate în categoria despăgubirilor, a contribuțiilor angajatului și angajatorului pentru bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor de sănătate, este legal, având în vedere natura veniturilor respective și forța obligatorie a hotărârilor judecătorești.

Mai susține reclamantul că echipa de control a ignorat forța juridică obligatorie a hotărârilor judecătorești care, potrivit art. 278 din Codul de

procedură civilă, sunt executorii de drept, precum și aplicarea la baza de calcul a prevederilor legii noi, respectiv O.U.G. nr. 27/2006, care, în situațiile date nu retroactivează.

Prin sentința civilă nr. 1230 din 24 martie 2009, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a admis contestația formulată de reclamantul C.S.M. și a anulat pct.1 din Decizia nr. 15/2008 a Curții de Conturi a României.

Pentru a pronunța această soluție, Curtea de apel a reținut, în esență, următoarele:

Prin pct.1 al deciziei contestate, Curtea de Conturi a dispus cuantificarea drepturilor reale ale persoanelor cuprinse în hotărârile judecătorești care au făcut obiectul neregulilor consemnate în actul de control la Cap.A și a obligațiilor aferente către bugetele publice, precum și luarea măsurilor privind recuperarea și virarea către aceste bugete a sumelor plătite nelegal reclamantilor și a contribuțiilor datorate, după caz.

Pentru a dispune această măsură, Curtea de Conturi a avut în vedere constatarea unor nereguli referitoare la achitarea drepturilor bănești în baza sentințelor civile nr. 304/2007, nr. 397/2007, nr. 271/2007, nr. 861/2007, nr. 875/2007, nr. 1044/2007, nr. 2388/2007, nr. 2267/2007, în cuantum total de 1.118.572,20 lei, pentru care nu s-au calculat, reținut și virat obligațiile angajaților și angajatorului la bugetul asigurărilor sociale de stat, cu încălcarea dispozițiilor art. 12 din Legea finanțelor publice nr. 500/2002. Curtea de Conturi a considerat că, din conținutul sentințelor civile analizate, reiese faptul că drepturile respective sunt drepturi salariale, astfel încât se impunea înregistrarea plății sumelor

stabilite prin cele 9 sentințe de la Titlul I – „Cheltuieli de personal”, articolul bugetar – „Alte drepturi salariale în bani” și nu cum, în mod eronat, le-a înregistrat reclamantul la Titlul II – „Cheltuieli cu bunuri și servicii”, articolul bugetar „Executarea silită, creanțe bugetare”. Astfel, ca efect al înregistrării eronate a acestor sume la Titlul II – „Bunuri și servicii” pentru nici una din sentințele menționate nu s-au calculat, nu sau reținut și nu s-au virat contribuțiile angajatului și angajatorului, la bugetul asigurărilor sociale de stat, cu încălcarea dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul fiscal, astfel cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 138/2004, ale art. 1 din O.G. nr. 22/2002, ale art. 257 - 2581 din Legea nr. 95/2006, ale art. 5, art. 18, art. 21 și art. 23 din Legea nr. 19/2000 și ale art. 4 din Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1792/2002.

Curtea de apel a reținut că, prin sentințele civile care au făcut obiectul controlului, în mod irevocabil s-a dispus obligarea reclamantului C.S.M. la plata despăgubirilor constând în spor de vechime neacordat, aferent unor perioade diferite, sume actualizate în raport de rata inflației la data plății efective.

Potrivit dispozițiilor art. 269 alin.1 și 2 din Codul muncii, prin hotărârile judecătorești supuse controlului, a fost stabilită în mod irevocabil natura juridică a sumelor de bani acordate reclamantilor din acele cauze, ca fiind despăgubiri ce li se cuvin în temeiul dispozițiilor legale care reglementează răspunderea civilă contractuală și în niciuna dintre aceste hotărâri nu se prevede că sumele respective au natura juridică de drepturi salariale.

A mai reținut instanța că dispozitivul unei hotărâri judecătorești este supus

executării silite, conform normelor procedurale, astfel că în mod corect a apreciat C.S.M. că natura juridică a sumelor de bani la a căror plată a fost obligat este aceea de despăgubiri și nu de drepturi salariale, motiv pentru care nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art. 51 alin.1 din Codul fiscal și art. 1 din O.G. nr. 22/2002, întrucât s-a realizat în mod corect înregistrarea plății sumelor stabilite la Titlul II – „Bunuri și servicii”, articolul bugetar – „203009”.

Curtea de apel a mai reținut că în cazul hotărârii prin care C.S.M. a fost obligat la plata sporului de vechime în muncă, ce reprezenta un drept salarial, în mod corect s-a făcut plata drepturilor de la Titlul I – „Cheltuieli de personal” și că este eronată invocarea de către pârâtă a dispozițiilor O.U.G. nr. 27/2006 ca temei pentru calificarea sumelor achitate ca fiind drepturi salariale, pe de o parte având în vedere principiul neretroactivității legii civile, iar, pe de altă parte, având în vedere faptul că hotărârile judecătorești verificate au vizat acordarea despăgubirilor pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare a acestor dispoziții legale.

Împotriva sentinței civile nr. 1230 din 24 martie 2009 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a declarat recurs pârâta Curtea de Conturi a României.

Recurenta-pârâtă și-a întemeiat recursul pe prevederile art. 304 pct.9 cu referire la art. 304 indice 1 din Codul de procedură civilă, solicitând modificarea sentinței în sensul respingerii acțiunii introductive, ca neîntemeiată și nelegală, și, pe cale de consecință, să se mențină dispozițiile pct.1 din Decizia nr. 15/2008 emisă de Curtea de Conturi a României.

În dezvoltarea motivului prevăzut de art. 304 pct.9 din Codul de procedură

civilă, „când hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii” recurenta a arătat că în mod greșit prima instanță a reținut faptul că nu sunt datorate în cauză contribuțiile către bugetele publice pentru sumele plătite cu titlul de despăgubiri și acordate în baza unor hotărâri judecătorești puse în executare.

Astfel, se susține că, în urma analizei efectuate în cadrul actului de control al hotărârilor prezentate de Consiliul Superior al Magistraturii, s-a constatat că deși denumirea aceluiași drepturi obținute și dispozițiile privind înscrierea în carnetul de muncă a persoanelor nominalizate, diferă de la o sentință la alta, din conținutul acestora reiese în mod constant și explicit natura salariată a drepturilor obținute, astfel încât se impunea înregistrarea plății sumelor stabilite prin cele 9 sentințe la titlul I „cheltuieli de personal”, articol bugetar „alte drepturi salariale în bani” și nu cum în mod eronat a înregistrat reclamantul la titlul II „cheltuieli cu bunuri și servicii” articol bugetar „executarea silită, creanțe bugetare”.

Pe cale de consecință, exista obligația de a deduce și calcula și contribuțiile lunare pentru asigurările de sănătate, în temeiul art. 257 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările ulterioare.

Susține recurenta că instanța de fond în mod greșit a făcut aplicarea dispozițiilor art. 269 alin. 1 și 2 din Codul muncii, aprobat prin Legea nr. 53/2003, în sensul că a reținut ca temei al respectivelor despăgubiri acordate prin hotărâri judecătorești, ca fiind răspunderea civilă contractuală, în baza obligației angajatorului de a-l despăgubi pe salariat în situația în care

acesta a suferit un prejudiciu material din culpa acestuia, deși litigiile respective aveau în fapt ca obiect drepturi salariale iar angajații puteau solicita acordarea eventualelor daune rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor, conform art. 166 alin.1 din Codul muncii, și nu despăgubiri.

Examinând cauza prin prisma criticilor formulate de recurentă și a prevederilor art. 304 indice 1 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte constată că recursul nu este fondat.

Prima instanță a admis contestația formulată de reclamanta Consiliul Superior al Magistraturii și a dispus anularea pct. 1 din Decizia nr. 15/2008 a Președintelui Secției de control financiar ulterior - Curtea de Conturi, prin care s-a stabilit obligația ce îi incumbă Consiliului Superior al Magistraturii de a cuantifica drepturile reale ale reclamantilor cuprinși în sentințele care au făcut obiectul neregulilor consemnate în Raportul de control, la capitolul A, și a obligațiilor aferente către bugetele publice, precum și luarea măsurilor privind recuperarea și virarea către aceste bugete atât a sumelor plătite nelegal reclamantilor cât și a contribuțiilor datorate, după caz.

La baza acestor măsuri a stat constatarea unor nereguli referitoare la achitarea drepturilor bănești în baza sentințelor civile nr. 304/2007, 397/2007, 271/2007, 861/2007, 875/2007, 1044/2007, 2388/2007, 2267/2007, în cuantum de 1.118.572,20 lei, pentru care nu s-au calculat, reținut și virat obligațiile angajaților și angajatorului la bugetul asigurărilor sociale de stat, conform dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 500/2002, privind finanțele publice.

Instanța constată că, de fapt, prin aceste hotărâri judecătorești s-a

acoperit prejudiciul material suferit din culpa angajatorului, respectiv sunt acordate despăgubiri judecătorilor și procurorilor reclamanți, în aceste cauze în urma aplicării principiului nediscriminării stipulat de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările ulterioare, respectiv de Constituția României.

Chiar dacă în unele hotărâri judecătorești se prevede că sumele acordate reprezintă sporuri sau drepturi salariale se constată că de fapt se repară un prejudiciu produs reclamanților, care prin cererile formulate la instanțele judecătorești au înțeles să solicite repararea prejudiciului constând în daune compensatorii produse ca urmare a neexecutării obligației de plată a drepturilor solicitate.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 269 alin. 1 și 2 din Codul muncii:

„ (1) Angajatorul este obligat, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, să îl despăgubească pe salariat în situația în care acesta a suferit un prejudiciu material din culpa angajatorului, în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în legătură cu serviciul”.

(2) În cazul în care angajatorul refuză să îl despăgubească pe salariat, acesta se poate, adresa cu plângere instanțelor judecătorești; Despăgubirile acordate prin hotărâri judecătorești, motivate în drept prin aplicarea principiului constituțional al nediscriminării, nu sunt venituri din salarii în sensul celor stipulate de dispozițiile art. 55 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și pe cale de consecință exced obligației impuse de dispozițiile art. 257-258 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.

Reclamantul-intimat a susținut că în cursul anului 2007, a achitat în baza

unor sentințe judecătorești, drepturi bănești în sumă de 2.238.941 lei, din care drepturi de personal 1.120.369 lei și despăgubiri 1.118.572 lei, în condițiile în care încadrarea drepturilor în categoria „despăgubirilor” sau „drepturilor de personal” a fost făcută de instanțele de judecată, prin hotărârile pronunțate.

Codul muncii reglementează prin art. 269 alin.1 și 2, obligația angajatorului ca în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale să îl despăgubească pe salariat în situația în care acesta a suferit un prejudiciu ca în cazul de față din culpa angajatorului.

În aceste condiții nu se putea proceda la calcularea și încasarea în cazul încadrării drepturilor magistraților în categoria „despăgubirilor” stabilite prin hotărâri judecătorești, a contribuțiilor angajatului și angajatorului la bugetul asigurărilor sociale de stat și la bugetul asigurărilor de sănătate, având în vedere natura veniturilor obținute și forța obligatorie a hotărârilor judecătorești.

În acest sens sunt relevante prevederile art. 42 lit. b) din Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu care „...Nu sunt venituri impozabile despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de acesta „inclusiv despăgubirile reprezentând daune morale”.

Recurenta a făcut referire la art. 166 alin. 1 din Codul muncii potrivit căruia „Dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate.”

Înalta Curte constată că aceste prevederi legale trebuiau invocate la soluționarea cauzelor ce au făcut obiectul celor 9 hotărâri judecătorești analizate prin raportul de control interimar, nefiind incidente în prezenta cauză.

Având în vedere forța juridică obligatorie a hotărârilor judecătorești care, potrivit art. 278 din Codul de procedură civilă, sunt executorii, precum și natura veniturilor sub forma daunelor compensatorii pentru acoperirea prejudiciului suferit de reclamânți din acțiunile ce au format obiectul acestor sentințe civile, în mod

corect prima instanță, reținând incidența prevederilor art. 42 lit.b din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, a admis contestația, anulând pct.1 din Decizia nr. 15/2008 a Președintelui Secției de control financiar – ulterior - Curtea de Conturi a României.

În consecință, constatând că nu există motive de modificare sau de casare a hotărârii, potrivit art. 304 pct.9 și art. 304 indice 1 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte a respins recursul, ca nefondat.

(Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, decizia nr. 5913/17.12.2009, **dosar nr. 4537/2/2008**)